

Hasan Yalçın
TEORİ DERGİSİ - Kasım 1998

*Cumhuriyetin 75. Yılında
"Batı ve İrtica" Konferansı'na
bildiri olarak sunuldu*

Neoliberal Sol ve İrtica

1998 ilkbaharında İstanbul Beyazıt Meydanı, ilginç bir ittifak tablosuna sahne oldu. ÖDP (Özgürlük ve Dayanışma Partisi), EMEP (Emeğin Partisi), Dev-Sol, DYP, RP, BBP, MHP, Hizbullah, Refah Partisi, DYP, İBDA-C aynı eylemde buluştular. Konu türbandı.

Cumhuriyet Devrimi'yle boy ölçüşmeye kalkışan irtica, türban bayrağıyla alanlara çıkmıştı; Erbakan'ın, Tansu Çiller'in, Muhsin Yazıcıoğlu'nun partisiyle birlikte Neo Liberal Sol'un çeşitli parti ve örgütlerini de kucaklıyordu.

Eylem Birliği

O güne kadar irticanın ve Neo Liberal Sol'un siyasal temsilcileri birçok zeminde ve toplantıda bir araya gelmişlerdi. Kürt "Barış" konferansları, "İnsan hakları" mücadelesi bu iki kesimin buluştuğu zeminlerdi.

Ayrıca, Cumhuriyet'e meydan okuyarak Şeriat gösterileri yapan Ankara'nın Sincan İlçesi Belediye Başkanı Bekir Yıldız tutuklandığında; MGK'nın 28 Şubat kararlarından sonra Refahiyol iktidarının yıkılması üzerine; RP'nin kapatılması sürecinde, Tayyip Erdoğan ceza alınca, Neo Sol eylemli olarak irticanın yanında oldu. "Ne Şeriat ne darbe" sloganlarıyla toplantılar düzenledi, meydanlara çıktı.

Neo Sol'un yönetimindeki İnsan Hakları Derneği ve Neo Sol'un diğer örgütleri, irtica cephesinin "insan hakları" örgütü olan Mazlum-Der'le güya "fikir özgürlüğü" eylemleri yaptılar. Şeriatçı Nurettin Şirin tutuklanınca onu "fikir suçlusu" makamına oturtarak giriştikleri faaliyet bunun ilginç bir örneğidir.

İHD'nin Ekim 1996'daki kongresi, "Şeriatla mücadele edilmesini" isteyen bir önergeyi alkışlar arasında reddetti. 500 üzerindeki delegeden sadece 30 delege Şeriat'la mücadele edilmesini istiyordu.

Geçtiğimiz Haziran ayında, Şeriatçılarla neosolcular İzmir'de ortak bir "Düşünce Suçları Sanat Galerisi" açarak, türban, sarık gibi dini giysiler için özgürlük istediler; Nur tarikatının lideri Saidi Nursi ile Marx'ın resimlerini yan yana astılar.

Neosol, süreç içinde irtica ile ilişkilerini gündelik beraberlik düzeyine yükseltti. Öyle ki, geçtiğimiz aylarda İzmir'in Balçova ilçesinde Fazilet Partisi örgütü açıldı; ÖDP, açılışa çelenk gönderen tek partiydi.

Nitelik Değişikliği

Beyazıt meydanında sergilenen ittifak aşamasına, işte buralardan geçilerek gelindi.

Eylem belirleyicidir. Ne yaptığımız, ne düşündüğümüzden her zaman daha büyük önem taşır. Dolayısıyla niteliklerini anlayabilmek için, sadece insanların değil, partilerin ve akımların da eylemlerine bakmalıyız. Neosol, irtica ile ittifakı artık meydanlara taşıyacak kadar içine sindirmiştir. Sol'un tarihinden programından ve amaçlarından tamamen koptuğunu, yani nitelik değiştirip sol olmaktan çıktığını, hiçbir eleştiriden çekinmeden ortaya koymaktadır.

Refahyol, Refah Partisi, Erbakan ve Çiller'e Sol'dan Savunma

Fikir düzlemine gelince, ÖDP organı "V Özgürlük" dergisinin 15 Eylül 1998 tarihli sayısında çıkan, "12 Eylül'den 28 Şubat'a değişen ne?" başlıklı yazı, Neo Sol'un irtica konusundaki konumunu ortaya koyan, dolayısıyla olayın boyutunu görmemizi sağlayan değerli bir belgedir. Dergi şunları yazdı:

"Son 35 yılda üç askeri müdahale yaşayan Türkiye dördüncüsünü algılamakta hala zorluk çekiyor; 27 Mayıs 1960, 12 Mart 1971 ve 12 Eylül 1980'e ilişkin kimsenin kuşkusu yok! Ancak 28 Şubat 1997 konusunda kafaların karışıklığı bir türlü aşılamadı. Kendisini solcu gören bazı çevreler de dâhil olmak üzere toplumun oldukça geniş bir kesimi, 28 Şubat sürecini bu ülkenin demokratikleşme çabalarının bir parçası, demokratikleşme sürecinin bir adımı olarak görmeye devam ediyor;

"Aslında 28 Şubat'tan sonra olanlar alt alta dizilirse -daha olacaklar bir yana- önceki üç müdahaleden sonra olanlara benzer bir tablo karşımıza çıkmıyor mu?"

"Hükümet istifa etmek zorunda kaldı,

"Devrilen hükümetin büyük ortağı ve ülkenin en büyük partisi kapatıldı ve lideri ile önde gelen bazı kişileri siyasi yasaklı duruma getirildi,

"Büyük ortağın lideri ile küçük ortağın lideri mahkemelerde yargılanmaya başladı"

Devrimle Karşı Devrim Arasına Konan Eşit İşareti

Birinci olarak, dikkat edilirse ÖDP organı, hem 27 Mayıs 1960 hareketiyle, 12 Mart ve 12 Eylül askeri darbeleri arasına eşit işareti koyuyor, hem de bunu herkesin ortak görüşüymüş gibi sunuyor. Oysa bu değerlendirme Süleyman Demirel, Tansu Çillerler, Muhsin Yazıcıoğlu, Necmettin Erbakan gibi sağcı liderlere aittir. Dergi, "kimsenin kuşkusu yok" derken bu liderleri kastediyor, yani itibar ettiği kamuoyu onların kamuoyudur.

İkinci olarak dergi, 28 Şubat'ın da, tıpkı 27 Mayıs gibi 12 Eylül ve 12 Mart niteliğinde bir hareket olduğunu söylüyor ve ancak "kendini solcu gören bazı çevrelerin" bu "gerçeği"

göremediğinden yakınıyor. Sağcılar ise 28 Şubat'ı elbette anlamışlar, aynen ÖDP gibi değerlendirmişlerdir.

Tarihsel Gerçekler Zemininde Durum

27 Mayıs ve 28 Şubat konusundaki bu ÖDP değerlendirmesinin gerçeklik zemininde hiçbir karşılığı yoktur. 12 Mart ve 12 Eylül, 27 Mayıs'ın zıddıdır.

Her iki askeri darbe 27 Mayıs'ın getirdiği Anayasa'yı ortadan kaldırmak için yapılmıştır. Darbeciler, yani Sunay-Tağmaç'lar ve Kenan Evrenler, bunu açık açık söylemişlerdir.

Esasen görmezden gelmek olanaksızdır, 27 Mayıs, Amerikancı Demokrat Parti'yi biçmişti, 12 Mart ve 12 Eylül Sol'u biçti; 27 Mayıs, özgür düşünceli bir gençlik kuşağının siyaset sahnesine çıkmasını sağlamıştı, 12 Mart ve 12 Eylül özellikle gençlik hareketinin belini kırdı; 27 Mayıs, antiemperyalist halk hareketinin canlanış tarihidir, 12 Mart ve 12 Eylül ise Türkiye'yi Amerika'nın kriz bölgelerine müdahale gücü haline getirdi; 27 Mayıs Saidi Nursi'nin sakalını öpenlerin iktidarını yıkmıştı, 12 Eylül tarikatların önünü açıp Türk-İslam sentezini devletin resmi ideolojisi yaptı; 12 Mart ve 12 Eylül, 27 Mayıs in astıklarının heykellerini dikti ve "onların intikamını alıyoruz" naralarıyla Deniz Gezmiş'leri astı.

27 Mayıs'la açılan on yıllık tarih içinde TİP, DİSK ve Dev-Genç vardır, büyük 68 gençlik hareketi vardır; sosyalizmin canlanışı vardır.

En kısa tanımıyla 27 Mayıs, Türkiye'nin yüz kusur yıllık Milli Demokratik Devrim sürecinin, Cumhuriyet Devrimi'nden sonraki en büyük atılımıdır.

28 Şubat'a gelince, Türkiye'nin 12 Mart ve 12 Eylül sürecinden çıkma çabası olarak tanımlanabilir. 28 Şubat MGK kararları özetle, irticanın bir numaralı tehdit olduğunu tespit ederek "Cumhuriyet Devrimi kanunları uygulansın" demiştir. 28 Şubat'ın devamı olan, 29 Nisan 1997'de açıklanmış Mili Askeri Stratejik Konsept (MASK) ve 31 Ekim 1997 tarihli Milli Güvenlik Siyaset Belgesi ise, irtica konusundaki tespiti tekrarlayarak ırkçı milliyetçiliği ve Fethullah Gülen tarikatçılığını tehdit kapsamı içine almıştır.

Sonuç olarak 28 Şubat'ın hedefleri, Sol'un elli yıldır uğrunda mücadele ettiği hedefleridir.

28 Şubat, 12 Mart ve 12 Eylül darbeleriyle pratik zemininde karşılaştırıldığında hemen söylenebilecek olan ise şudur: 12 Eylül TÖB-DER'i, DİSK'i, TİKP'yi kapattı, 28 Şubat Türk-İş'ten, DİSK'ten destek istiyor.

Cumhuriyet Devrimi'nin Karşısında

27 Mayıs ve 28 Şubat'ı reddeden tutum, tutarlı olarak irticayı ve emperyalizmi savunacaktır. Nitekim ÖDP'nin dergisi 28 Şubat'ın yıktığı Refahyol hükümetini savunuyor; Şeriat Partisi Refah'a "Ülkenin en büyük partisi" diye sahip çıkıyor; Refah Partisi'nin kapatılmasını eleştiriyor, Cumhuriyet Devrimi'ne karşı suç işleyen Necmettin Erbakan ve Tansu Çiller hakkında açılan davaları doğru bulmuyor. Siyasal pratik zemininde olduğu gibi ideolojik bakımdan da Cumhuriyet Devrimi güçlerinin karşısında ve Batıcı-Şeriatçı cephe mevzileniyor.

Neo Liberal Sol'un Şeriat'la Birleşme Sözlüğü

Her yeni siyasal konumlanışın, kendine uygun kavramlar ürettiğini ve eski kavramları ihtiyacına uygun hale getirip dönüştürdüğünü biliyoruz. Neo Sol, irtica ile ittifak süreci içinde, kendi özel sözlüğünü oluşturdu. Birçok kavramı Batılı emperyalist ideologlardan aynen aktarırken, bazı eski kavramları irtica ile ittifakının gerektirdiği biçimlere soktu. Bu sözlüğün önemli kavramlarını incelemek Neo Sol'un ideolojisini anlamak bakımından yararlı olacaktır.

"Özgürlükçü Laiklik"

Neosolcu akım, laikliğin başına bir "özgürlükçü" sözcüğü ekledi. ÖDP liderlerinin en çok kullandığı kavramlardan biri. Böylece kendileri, "Despotik laiklik"ten ayrılıklarını söylüyorlar.

"Despotik laiklik" bu sözlükte, Mustafa Kemal'in ve Cumhuriyet Devrimi'nin laiklik anlayışının adı oluyor. Neosol, Kemalizm'e, kendi ifadeleriyle, dine müdahale ettiği; "çeşitlilik ve çok kimlikli" yani tarikatları ve cemaatleri baskı altına aldığı, tekkeleri, zaviyeleri, Kur'an kurslarını ve diğer dinci örgütleri kapattığı; Öğretimin Birliği Kanununu ve diğer Devrim Kanunları'nı çıkarttığı için karşı çıkıyor.

Neo Solcu akımın bütün bunları savunurken unuttuğu "küçük" bir nokta var, sadece Türkiye'de değil, dünyanın her yerinde laiklik, devrimlerin ürünü olmuş, Hristiyan ve Müslüman Şeriatı'nın ezilmesiyle hayat bulmuştur.

Aslında "özgürlükçü laiklik", laikliğin zıddıdır. Nitekim neosolcular, aynı zamanda sınırsız din ve vicdan özgürlüğü" istiyorlar. Sınırsız din ve vicdan özgürlüğü ise biliyoruz ki, Şeriat demektir; sadece Şeriat rejiminde vardır.

"Tarikatlara ve Cemaatlere Özgürlük"

Neosol, bu sloganı siyasal mücadelesinin başköşesinde tutuyor. ÖDP Başkanı Ufuk Uras, bu yöndeki taleplerini Fethullah Gülen'in Samanyolu televizyonunda dile getirdi. Zaten, kuruluş günlerinde ÖDP'nin, "Kendini ifade edemeyen dini cemaatlerin partisi olacağı" belirtilmişti. "Özgürlükçü laikliğin" anlamı böylece daha net ortaya çıkıyor. Özgürlük, Ortaçağ kurumları için istenmektedir.

"Popüler İslam"

Neo Sol, Graham Fuller, Paul Henze gibi CIA ideologlarından çok şey öğrendi. Nitekim "popüler İslam" kavramının mucidi Graham Fuller'dir. Amaç, özellikle Fethullahçılığı "demokrasi" kavramının içine yerleştirerek korumak; ulusal devleti yıkmak için tarikatları ve cemaatleri güçlendirmektir.

Neo Solcular ise, tarikatları savunurken, bu kavram sayesinde İslam'ın siyasi olanına karşı çıkar gibi görünüyorlar. Fethullahçılıkla bu yoldan bağ kuruyorlar; tarikatlara özgürlüğü bu örtü altında istiyorlar.

Oysa siyasi olmayan hiçbir din olmadığı gibi, Fethullahçılık en siyasi İslam'dır. Amerika'nın bölge çapındaki hegemonya mücadelesinin ayaklarından biridir.

"Laiklik, Devlet ile Din İşlerinin Ayrılmasıdır"

Neosolculuk, "Dinin cemaatlara bırakılmasını" bu tanım üzerinden istiyor; "İsteyen istediği yere cami açsın, imam tutsun, Kur'an kursu kursun, cem evi açsın, ne yaparsa yapsın" diyor.

Bu tanımın Adnan Menderes'lerin, Süleyman Demirel'cilerin, Turgut Özal'ların laiklik tanımından farkı yoktur. Özeti, din topluma, laiklik devlete! Çünkü gerici düzen sadece şiddet araçlarıyla ayakta tutulamaz, aynı zamanda ideolojik ve kültürel yollarla beyinler egemenlik altına alınmalıdır.

"Sivil Kemalizm "

Neo Sol, Kemalizm'in kendisine karşı, "sivil bir Kemalizm" istiyor. Tıpkı, laikliğin kendisine karşı çıkıp "özgürlükçüsünü" araması gibi. Şeriata karşı olmayan bir laikliği Erbakan ve Fethullah Gülen de sonuna kadar savunuyor. Devrimci olmayan Kemalizm'i ise dünyada benimsemeyecek gerici yoktur herhalde.

Oysa, hiçbir şekilde sivil olmayacak bir şey varsa o da devrimdir. Devrim, sonuç olarak bir sınıfsal hareketin, silahlı yaptırım gücünü, yani iktidarı ele geçirmesi, sivil olmaktan çıkması demektir.

"Sol Fethullahçılık"

Neo Sol'un yeni Partisi ÖDP, 22 Ocak 1996'da kurulduktan hemen sonra, Genel Başkanının ağzından programını, "Sol Fethullahçılık yapacağız" diye açıkladı. Böylece Fethullahçılığın sağ olanı yanında, artık sol olanı da beliriyor, dolayısıyla tarikat, mücadelede yeni bir ayak kazanıyordu.

"Ne Şeriat ne darbe"

"Ne takke ne postal"

"Ne paşa ne hoca ne koca"

Neo Sol bu sloganları, 28 Şubat'tan sonra Cumhuriyet Devrimi mevzilerine giren Türk Silahlı Kuvvetleri'ne karşı mücadelesinde üretti. Bunları meydanlarda bağırdı, bildirilerde yazdı, afiş yapıp duvarlara astı.

Neo Sol, görünüşe göre aynı zamanda Şeriat'a da karşı çıkıyordu. Ama irtica cephesi bu tavırlardan hiç rahatsız olmadı; aksine memnun olduklarını her fırsatta belli ettiler; Fethullahçı Zaman başta olmak üzere Şeriatçı gazeteler, Neosol'a övgü dolu yazılar yayınladılar; Şeriatçıların sözcülüğüne soyunan Hasan Celal Güzel, ÖDP'nin bu sloganla yaptığı, mitinge destek verdi; Tansu Çiller ise, İstanbul Sultanahmet meydanında "Ne darbe ne Şeriat" sloganıyla bir miting yaptı. Herkes biliyordu ki, Neo Sol'un sloganına "Ne Şeriat" veya "Ne takke" ekini yapmasının sebebi, Cumhuriyet Devrimi'nin yeni atağı karşısında sergilemek zorunda kaldığı ikiyüzlülüktür. Kaldı ki, irtica ile mücadele eden kuvvetleri "darbeci" gibi gösterdikten veya "postala" diye küçümsedikten sonra cephenin kime karşı kurulduğunu gizlemek mümkün değildir.

"Sakalıma, saçıma, başörtüme, hayatıma dokunma"
"Tektipleşmeye hayır, üniversiteye özgürlük"

Bunlar Neo Sol'un üniversitedeki "türbana özgürlük" eylemlerinde kullandığı sloganlar. İBDA-C ve Hizbullah gibi örgütlerle birlikte atıldı. Sloganlar, esas olarak "Ne Şeriat ne darbe" sloganından türetiliyor ve Cumhuriyet Devrimi'yle mücadele ediyor.

"Militarizme karşı mücadele"

Neo Sol, militarizm kavramını yaşanan devrimci süreçlerden soyutluyor ve genel asker düşmanlığı yapıyor.

Oysa sınıflar üstü bir militarizm tanımı yoktur. Böyle bakıldığında Lenin'in devrim yapan silahlı kuvvetlerini de, Mustafa Kemal'in devrimci ordusunu da, 27 Mayıs hareketi içindeki silahlı güçleri de "militarizm" sepetine koymak mümkündür. Tarihte böyle yapanlar Padişah Vahdettinler'in yanında yer almışlardır. Amerikan emperyalizminin bölgeye yönelik planlarına karşı koyan ve irticanın üzerine yürüyen bugünkü Ordu'ya karşı savaş açılmaktadır.

"Kurtulamayış Savaşı"

Neo Solcu sözlükte Türkiye halkının 1920'lerdeki Kurtuluş Savaşı'nın adı, "Kurtulamayış Savaşı"dır. Emperyalizmin yanına geçen Neo Sol, emperyalizme karşı dövüşenlere karşı büyük nefret besliyor.

Kemalizm ise, gene bu akıma göre "Türkiye'nin en tutucu ve statükocu ideolojisi"dir. Bu suçlamanın gerekçesi, kendi ifadeleriyle, Kemalizm'in "düzen kurmuş" olmasıdır. Düzen kurmayan bir devrim türü varmış gibi.

"Toplumsal Muhalefet" ve "Gökkuşağı Projesi"

Neo Sol'un toplumsal muhalefeti şu unsurları kapsıyor: Batı'nın güdümündeki İslamcılar, Batıcı Kürt milliyetçileri, gene Batıcı insan hakları mücahitleri ve tabii yeni mandacı liberaller.

Bu "Toplumsal muhalefet", türban eylemleri sırasında İstanbul Beyazıt meydanında bütün unsurlarıyla birlikte toplumun önüne çıkmıştı. Muhalefet blokunu, ÖDP'nin kuruluşu sırasında Parti yönetiminde görev alan Helsinki Yurttaşlar Cemiyet'i Başkanı Murat Belge, "Çare: Sol liberal cephe" diye tanımlamıştı. ÖDP şimdi bu "toplumsal muhalefet" cephesini Clinton'dan tercüme ederek aldığı ifadeyle "Gökkuşağı Projesi" adı altında savunuyor.

Cephenin hedefini, ÖDP Genel Başkanı 4 Eylül 1998 tarihli KESK Kurultayı'nda, "28 Şubat karşıtı güçlerin yan yana bir direnme hattı oluşturmak zorunda olduklarını" söyleyerek açıkladı. Cephe, irticayı ezmek kararlılığındaki Ordu'ya karşı kuruluyordu, amaç Cumhuriyet Devrimi'nin yeni atağını kırmaktı.

Bu amaç, Neo Sol'la irticayı buluşturan zemini net olarak tanımlıyor. Tahlili tamamlamak için, bu zeminin Türkiye'yi bölüp sömürgeleştirmek isteyen Amerikan emperyalizmi tarafından oluşturulduğunu eklemek gerekiyor.

Bu gerçekler ışığında, Neo Sol'un, artık Batıcı şer cephesine demir attığı rahatlıkla söylenebilir.

Hangi Süreçten Geçildi?

Neoliberal Solculuk Türkiye Solu'ndan bir büyük kopuştur

Sol içinde çok yakın zamana kadar böyle fikirleri savunmak, böyle eylemlere girişmek hiçbir şekilde mümkün değildi. Tam tersine Türkiye Solu, siyasi yaşama gözünü emperyalizm ve irticaya karşı mücadele içinde açtı.

Bırakalım irtica ile ittifakı, Refah Partisi'nin ve Fethullahçılığın temsil ettiği irtica geride kalan elli yıllık tarih içinde Sol'a karşı örgütlendi, Kahramanmaraş ve Sivas'ta olduğu gibi, Sol'a karşı kitlesel kırımlara girişti. 1960'larda, 1970'lerde, hatta 1980'lerde Sol, esas olarak emperyalizme Ortaçağ'a karşı mücadele ederek Sol oldu. 1990'ların ilk yıllarında bile Neo Liberal Sol bu derece açık bir tutum sergileyemiyordu.

Neoliberal Sol, Yeni Dünya Düzeni'nin çocuğudur. Emperyalizm, dünya çapında giriştiği saldırısı sırasında kendine Sol'da bu tür bir müttefik üretti.

İnkâr Dönemi

1980 Öncesinde Türkiye Solu'nun belli bir kesimi devrim umudunu Sovyetler Birliği'ne bağlamıştı. Dünyaya, kendi ülkesinden değil, oradan bakıyordu. Devrimin, Türkiye halkının eseri olacağını reddediyor, "Uluslararası Sistem" adını verdiği Sovyetler Birliği'nin yardımıyla gerçekleşeceğini savunuyordu.

Bu ideolojik zemin, 12 Eylül askeri darbesinin, bu tür Sol üzerindeki etkisini daha yıkıcı hale getirdi. İnkâr dönemi başladı. Devrim iddiası yerini sıradanlığa bıraktı; "Biz kimiz ki, böyle büyük işlere kalkıştık?" cümlesi devrimi bırakanların meyhane sloganı oldu. Daha önemlisi Bilimsel Sosyalizm üzerine soru işareti kondu. Sosyalizm "Eski din" olarak nitelendi. Özellikle 1980'lerin ikinci yarısı boyunca düzenlenen "tartışma süreci" toplantıları Sosyalizmden vazgeçme ayinlerine dönüştü.

Sivil Toplumculuk

"Sivil toplumculuğun" emperyalist merkezler tarafından pompalanıp, bu tür Sol içinde hızla yayılması, 80'ler dönemine rastladı. Teorisini, sivil toplum-resmi toplum, sivil ideoloji -resmi ideoloji ayırımı üzerine kuran "Sivil toplumculuk", devrimden dönüş için çok elverişli bir kanal açıyordu.

Bu teoriye göre, sivil toplum devlet dışı alanı ve devlet dışı güçleri içeriyordu, resmi toplum ise devletti. Sivil toplum her zaman iyi, resmi toplum, yani devlet ise her zaman kötüydü. Dolayısıyla iktidar mücadelesi, kötülüğe götüren lanetli bir çabaydı.

Artık, Büyük Fransız Devrimi, Türk Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet Devrimi, kısacası bütün devrimler kolayca "despotizm" olarak nitelenip reddedildi. Sol, iktidar mücadelesinden koparılıp içi dış edildi. Bundan elbette en çok iktidar sahipleri, en başta Amerikan emperyalistleri ve işbirlikçileri memnun oldular. Nasıl olmasınlar ki, her türlü egemenlik imkânı, kansız kavgasız ve bu kadar kolayca kendilerine bırakılıyordu. Otuz yıllık tarih içindeki diğerleri gibi yeni sivil toplumcu akımın mensupları da liberalizmle buluşacaktı.

Gorbaçovculuk

1990 başında Sovyetler Birliği'nin çözülüşü, geçmiş dönemde Sovyetçi bir strateji izlemiş kesimler için görülmemiş bir yıkım oldu. Maddi ve örgütsel bakımdan tam anlamıyla boşlukta kaldılar. Ama daha önemlisi ideolojik olarak çöktüler. Bütün tarihleri bir anda sıfırlanmış, yaptıkları her şeyin yanlış olduğu ortaya çıkmıştı. Bilinçler, Sivil toplumculuk tarafından zaten kemirilmişti, şimdi zıddına dönüş başlıyordu. Solun o kesimi, devrimci geçmişe tamamen sünger çekti.

Artık Yeni Dünya Düzeni, neoliberalizmi dünya çapında bütün araçlarıyla yaymaya girişmişti. Liberalizm gerçi tutuculuğun dünya ölçeğindeki temel ideolojisiydi ama, "Değişim" sloganıyla ortaya çıkıyordu. Her şey, herkes emperyalizmin çıkarlarına göre değişecekti. Sol'un o kesimleri, sloganı hemen benimsedi ve gereğini yaptı. "Kapitalizm haklı çıktı" edebiyatı her yeri kapladı. "İşçi sınıfının gericiliği", "İşçi iktidarı istemenin tutuculuk olduğu", hepsi arka arkaya keşfedildi.

Türkiye Neo Solculuğu'nun kökünde Sovyetçilik vardı, o alışkanlıkla liberalizme, yani Washington'a da, Moskova üzerinden geçti. Gorbaçov'un ünlü tezlerine yapıştı.

Gorbaçov'a göre; bir, artık emperyalizm geçerli değildi, dünyada ezen ezilen ilişkisi yoktu, söz konusu olan karşılıklı bağımlılıktı, gelişmiş ve gelişmemiş ülkeler el ele vererek ilerleyeceklerdi; iki, sınıf mücadelesi çağı geride kalmıştı, işçi sınıfı tarihe karıştıyordu, sınıf mücadelesinin yerini etnik ve dinsel çatışmalar almıştı; üç, devrimler çağı geçmişti, çağımız, bilgi-teknoloji ve iletişim çağıydı; dört, sosyalizm kapitalizmi yıkmayacaktı, sosyalizmin içinde kapitalizm, kapitalizmin içinde ise sosyalizmin unsurları geliyordu, bu nedenle iki sistem buluşmaya gidiyordu.

Gorbaçov ve öteki neoliberal ideologlar, bu tür Sol'u teori üretme zahmetinden kurtarmışlardı. Artık ne işçi sınıfı vardı, ne emekçiler, ne öncü parti, ne devrim!

Temel Mesele Emperyalizmi Kavramak

Neoliberal Sol, esas olarak emperyalizme karşı mücadeleyi eksen olarak almayan bir solculuktur. Bütün hatalarının kaynağı emperyalizm gerçeğini görmemesidir.

Oysa, dünyanın ezen ve ezilen milletler olarak bölünmesi, emperyalizm çağının temel gerçeğidir. Artık demokrasi de, özgürlük de, insan hakları da emperyalizme karşı mücadeleye bağlıdır, yani bağımsızlık mücadelesinin alt başlıklarıdır. Ne kadar emperyalizme karşı mücadele o kadar demokrasi, o kadar özgürlük, o kadar insan hakları. Hem Türkiye'nin hem ezilen dünya devrimlerinin hepsinin döne döne kanıtladığı büyük gerçek budur.

Neo Sol ise, "bağımsızlık" sözcüğünü bile sözlüğünden resmen çıkarıp atmıştır. Bağımsızlığa ilişkin her türlü düşünce beyninden silinmiştir. Bu yüzden Türkiye'nin Kurtuluş Savaşı'ndan söz edilince tüyleri diken diken olmakta, Kemalizm'i tutucu bir akım olarak görebilmektedir. Neosol'un devrim tanımı, emperyalizme karşı mücadeleden kopuk olarak, Türk devletini yıkma amacıyla sınırlıdır. Emperyalist devletleri devlet olarak değil, Türk devletini yıkmada birleşeceği güçler olarak görmektedir.

Böyle olunca Türk devletine karşı olan her türlü akımla kolayca birleşebilmekte, daha vahimi emperyalizmin yedek gücü haline gelebilmektedir. Neo Sol, irtica ile böyle bir "devlet karşıtlığı" temelinde ittifak yaptığını açıkça ifade etmektedir.

Batıcı Kürt Milliyetçiliği Yoluyla

Neo Solculuğun emperyalizm ve şeriat saflarına sürüklenmesinde önemli bir ideolojik etken, Batıcı Kürt milliyetçiliğidir

Batıcı Kürt milliyetçiliği "Kürdistan sömürgeci" diyerek, Türkiye, Suriye, İran ve Irak'ı "sömürgeci faşist" ilan etti ve Kürt milli meselesini emperyalizme karşı mücadeleden kopardı. Batılılaşma kanalına bu yoldan girdi. Bu teoriyi savunanlardan bazıları, Amerika ve İsrail'i Kürtlerin doğal müttefiki ilan ettiler. Böyle olunca Sosyalizmden kopmak ve ezilen halklarla ittifak olanaklarını yitirmek kaçınılmazdı. Batıcı Kürt milliyetçiliğinin kendisi neosolcu karakter kazanmıştı.

Artık çözüm Batı başkentlerinde aranacak; oralarda Neo Solcuların da katıldığı "Barış" konferansları düzenlenecek, "Parlamento" oluşturulup, ülke ülke dolaştırılacak; Washington'a, Paris'e, Bonn'a, NATO karargâhına, Kürt sorununa müdahale çağrıları yapılacaktı. Gene aynı yaklaşımın sonucu, 1994 Temmuz'unda Berlin'de yapıldığı gibi "Kürdistan Sorunu ve İslami Çözüm" toplantıları düzenlenecekti. Sorunun, emperyalizmle birleşip Türk devletini yıkarak çözüleceği düşüncesi Batıcı Kürt milliyetçiliğini her zeminde irtica ile yan yana getiriyordu.

Aynı zemindeki Neo Sol, Batıcı Kürt milliyetçiliğinde doğal müttefikini buldu.

Batıcı İnsan Haklarcılık

Emperyalizme karşı mücadeleden kopuk insan hakları savunuculuğu, en sonunda emperyalist merkezlerin güdümüne girmekten kurtulamaz. Nitekim, bu tür insan haklarcılık, emperyalizmin Neo Sol'u avlama yollarından biri oldu.

Dünyanın hiçbir yerine insan hakları ve demokrasi götürmemiş, tam tersine beş kıtanın her yerinde demokrasi ve insan haklarının cellâdı olan emperyalizm, Neo Sol sayesinde insan hakları şampiyonu gibi ortaya çıkabildi. Hem propagandasını yaptı, hem bu tür sol kuvvetleri Türkiye'ye karşı kullandı.

Emperyalist odaklar, kurdukları Helsinki Yurttaşlar Demeği gibi sözde sivil örgütler ve çeşitli vakıflarla eliyle Türkiye'deki neo solcu insan haklarcıları, para dahil her türlü olanakla desteklediler. Bugün Türkiye'deki bu tür bazı dernekler bürolarının kirasını bile oralardan aldıkları paralarla ödemektedirler.

Batıcı insan haklarcılık, sadece ideolojik sebeplerle değil, emperyalizm üzerinden de irtica cephesiyle buluştu.

Sosyal Demokrasi

Neo Solcu yönelişin sosyal demokrat akım içinde de etkili olduğu bir gerçektir. Nitekim bu akım, uzunca bir süredir, "demokrasi", "özgürlük" ve "katılım" gibi kavramları söyleminin baş köşesine oturtuyor ama, emperyalizme karşı bir mücadele perspektifinden çok uzak. Sosyal demokrasi bu tavrı üstelik kendi tarihinden koparak alıyor.

"Serbest piyasacılığın" 1980'lerde dünya ölçeğinde gerçekleştirdiği atak, sosyal demokrasiyi de büyük ölçüde etkiledi. Sosyal demokrat partileri özelleştirmecilerle birleşen politikaların kökünde bu ideolojik dönüşüm vardır.

Sosyal demokrasinin ülkemizdeki serüveni emperyalizme karşı tavırsızlığın demokratlığı da yiyip bitirdiğini gösteriyor. Nitekim süreç irtica karşısında sosyal demokrasinin kendinden beklenen direnci göstermek şöyle dursun, Ordu'nun çok gerisinde kaldığını; hatta Fethullahçılığı meşrulaştıran tutumlara yönelebildiğini göstermektedir.

Graham Fuller'in Yönetiminde

Batı güdümüne girmiş irtica ile Neo Sol arasındaki ilişkide Graham Fuller'in rolü ve konumu son derece önemlidir.

CIA'nın en tepesindeki beş kişiden biriyken emekli olup Pentagon'a bağlı strateji üretme merkezi Rand Corperation'un başına geçen Fuller, Neo Sol ve Batı güdümündeki irtica üzerinde büyük etkiye sahiptir. Adeta her iki akımı kendi yönetiminde birleştirmiştir. Neo Sol'un ve Şeriat'ın ortaklaşa savunduğu "Kemalizm öldü, Türkiye'ye ılımlı İslam lazım" türünden görüşlerin ve Türk Silahlı Kuvvetleri'ne karşı eleştirilerin üreticisi ve yayıcısıdır.

Yani Fuller bu kesimlerin öncelikle fikir babasıdır. Fikirlerini yayarken neoliberal ve Neo Solcu köşe yazarlarını, gazeteleri ve televizyonları kullanır.

Fuller, temsil ettiği siyasal gücü, Neo Sol'un ve irticanın arkasına koymuştur. Son olarak Fazilet Partisi'nin yönetimindeki Diyarbakır ve Pendik belediyeleri tarafından düzenlenen toplantıların baş konuğu olarak Türkiye'deydi; faaliyeti Genelkurmay tarafından "rahatsız edici" bulundu. Graham Fuller'in Türkiye'de vakıf adı altında örgütlenmiş bazı neosolcu ve Şeriatçı odakları bizzat yönettiğini, onlara raporlar hazırlattığını, buna karşılık onları parayla desteklediğini biliyoruz.

İstihbaratçı Olarak

Tabii Graham Fuller esas olarak önemli bir istihbaratçıdır ve bu tür ilişkilerini mesleği doğrultusunda kullandığı bilinmektedir. Emperyalizmi arkasına alarak Cumhuriyet Devrimiyle hesaplaşmaya girişen akımların ajan ruhu edinmeleri ise kaçınılmazdır. Sadece Fuller değil, Amerika'nın çeşitli düzeydeki yetkilileri ve elçilik mensupları bazı Neo Solcu örgütleri ve liderlerini bu amaçla kullanmaktadırlar.

Amerikan Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Strobe Talbott'un Nisan 1995'te Amerikan Elçilik Evi'nde düzenlediği ve İnsan Hakları Derneği Başkanı Akın Birdal, Murat Belge, Prof. Doğu Ergil'in de katıldığı, kamuoyundan gizli "bilgi alışverişi" toplantısı bu tür ilişkilere iyi bir örnektir.

Özetle, Neo Sol ve irtica arasındaki ilişki bir ideolojik ve siyasal zemine sahiptir ama aynı zamanda, emperyalist merkezler tarafından örgütlenmektedir. İşin merkezinde ve başında doğrudan doğruya Washington vardır.

Sonuç

Türkiye yeniden Sevr tehdidiyle karşı karşıya. Amerika Kuzey Irak'ta kukla bir Kürt devleti kurmaya kararlı. Bu girişimin Sevr planının parçası olduğu açık. Amerika'nın Ortadoğu siyasetine bağlı olarak, irtica palazlandırılıp kışkırtılıyor. Dünya çapında iflas eden Yeni Dünya Düzeni, Türkiye'de işçi sınıfı başta olmak üzere gittikçe daha geniş halk kitlelerini karşısında buluyor. Özelleştirmenin yağma demek olduğu artık biliniyor. Türk Silahlı Kuvvetleri, 1996 sonbaharından bu yana, elli yıllık konumlanmasını değiştirerek, Cumhuriyet Devrimi mevzilerine girdi.

Kısacası emperyalizmle Türkiye arasındaki çelişme sertleşiyor ve saflar netleşiyor. Emperyalizmin güdümünde irtica ile ittifak eden Neo Sol'un kaderi, bu koşullarda Türkiye'nin kaderinden kopmuştur, Türkiye'nin yeniden Ortaçağ'a teslim olması ise hiç düşünülemez.

Bugünkü koşullarda Neo Solculuğun herhangi bir gelişme ve Türkiye'yi etkileme şansının bulunmadığı görülüyor. Bu ideolojide ve tutumda ısrar eden kuvvetler, Türkiye'nin tamamını karşılarında bulacaklardır. İrtica ile birleşen, irticanın yanında ezilmekten kurtulamayacaktır.